

Istotnym w sprawie o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej jest także wzajemny dotychczasowy stosunek rodziców do siebie i do dziecka, a także – jako okoliczność ujemna – czy jedno z rodziców nie wpaja dziecku uczucia niechęci lub nienawiści do drugiego i jego otoczenia (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 1957 r., sygn. akt. 1 CR 1045/56).

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 1981 r., sygn. akt. III CRN 155/81, wskazuje, iż sąd rozstrzygając o władzy rodzicielskiej powinien kierować się przede wszystkim dobrem dziecka oraz interesem społecznym, a nie interesem jednego czy obojga rodziców.

Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 26 września 1983 r., III CZP 46/83 (OSNCP 1984, nr 4, poz. 49), w której stwierdził, że nieprzyznanie ojcu dziecka władzy rodzicielskiej w wyroku ustalającym ojcostwo nie wyłącza jego prawa do osobistej styczności z dzieckiem. Na uchwałę z dnia 18 marca 1968 r. powołał się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 14 czerwca 1988 r., III CZP 42/88 (OSNCP 1989, nr 10, poz. 156), podzielając pogląd, że sfera osobistej styczności z dzieckiem pozostaje poza władzą rodzicielską i nie wpływa w niczym na uszczuplenie jej zakresu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2005 r., III CZP 75/05, OSNC 2006, nr 9, poz. 142 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2000 r., II CKN 761/00, "Przegląd Sądowy" 2001, nr 9, s. 122 i z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1115/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 50).

Podstawowym aktem międzynarodowym zawierającym nakaz uwzględniania dobra dziecka jest Konwencja o prawach dziecka, obowiązująca w Polsce od dnia 7 lipca 1991 r. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się znaczenie art. 3 tej Konwencji jako dyrektywy generalnej przy rozpatrywaniu konfliktów rodziców na tle sprawowania opieki nad dziećmi (por. m.in. wyrok z dnia 8 czerwca 2000 r., V CKN 1237/00, nie publ., postanowienia z dnia 16 stycznia 1998 r., II CKN 855/97, OSNC 1998, nr 9, poz. 142 oraz z dnia 7 lipca 2000 r., III CKN 796/00, "Biuletyn SN" 2000, nr 10, s. 13).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 czerwca 2000 r., art. 3 Konwencji, nakazujący we wszystkich działaniach dotyczących dzieci podejmowanych m.in. przez sądy kierować się interesem dziecka jako wartością nadrzędną, formułuje bezwzględny obowiązek prawny i odnosi się do każdej indywidualnej decyzji stosowania prawa przez sąd i to zarówno w sferze stosowania przepisów postępowania, jak i wykładni norm prawa materialnego, stanowiących merytoryczne usprawiedliwienie rozstrzygnięć dotyczących dzieci.